

Amateur Concours Nordhorn 2013

Amateurconcours Gitaarfestival Nordhorn 2013

De uitslag van vorig jaar was hoopgevend genoeg om me opnieuw in te schrijven voor het Amateurconcours in Nordhorn. Je moet tenslotte eens proberen of je *Lessons Learned* kunt implementeren, nietwaar?

Deze keer was de voorbereiding wat intensiever. Voorspelen voor publiek werd een onderdeel van de oefeningen, zodat ik meer gewend raakte aan de voorspeelspanning.

😊 Uiteraard verklap ik het uiteindelijke resultaat nog niet. Maar het was beter dan vorig jaar!

Lees meer in de hoofdstukken van deze Gitariteit.

6-3-2013 Inschrijven

Ik had me voorgenomen om dit jaar weer aan een gitaarconcours mee te doen. In eerste instantie wilde ik er geen verhaal over schrijven zoals vorig jaar, maar ik heb me bedacht, want er zijn toch weer nieuwe ervaringen. Daarom begin ik mijn "dagboek" nu krap twee maanden van tevoren, de concoursdatum is 26 April.

Dit jaar ben ik een stuk vroeger begonnen dan vorig jaar. Ik heb me al in December opgegeven en ik maakte de start met het bedenken van een programma al in Januari. In eerste instantie kwamen daar twee stukken uit: *Capriccio Nr. 2* van Legnani en *Opal*, een *Klangstudie* van Marlo Strauss. Op zich te weinig om 8 minuten te vullen. Daarom speel ik nog twee stukjes extra: *Valse* uit Op. 32 van Sor en *Ommagio a Caturla*, een *Estudio Sencillo Nuevo* van Brouwer.

De volgorde van het programma wordt 1. *Valse*, 2. *Capriccio Nr. 2*, 3. *Opal* en tot slot *Ommagio a Caturla*. Het eerste stuk is rustig, het tweede iets vlotter, het derde langzaam en het laatste eindigt het programma met een swing. Bovendien zit er een tijdsontwikkeling in van Klassiek naar Hedendaags.

Valse is een mooie binnenkomer. Het stuk hoeft niet al te snel, maar vereist wel elegantie. Het is opgebouwd uit hoekdelen in E groot en een midden sectie in E klein. Het laatste hoekdeel is overigens niet meer dan een DC al fine. In de E-groot secties gaat het om de warme klank en een stukje elegantie met beheerste staccato's. Het E klein gedeelte kan iets sneller en moet ook elegant worden.

Persoonlijk vind ik het tweede stuk *Capriccio Nr. 2* het lastigst. Dat zit hem in het feit dat sommige passages de haast aanjagen en een tussenloopje juist een goede voorbereiding en een zekere vrijheid vragen.

Het derde stukje *Opal* geeft contrast tussen melodieuze hoekdelen met harmonischen en een arpeggio middendeel dat een stukje sneller moet. Om de speler wakker te houden zitten er verschillende duim patronen in waarbij je goed op moet letten.

Ommagio a Caturla is een leuk ritmisch stukje waarmee je goed kunt spelen qua dynamiek en klank. Ik speel het iets langer dan het origineel door een *DC al fine ad libitum*. Wegens snelheid en ritme leek me dit een prima afsluiter, net zoals de *Samba Cordao* van afgelopen jaar.

Als het goed is past dit mini-concertje binnen de 8 minuten, maar de exacte tijd moet ik nog opnemen. Is het te veel, dan kan ik herhalingen weghalen bij *Valse* en *Ommagio a Caturla*.

7-3-2013 Kies je Stuk: Valse van Sor

Alle stukjes voor mijn concoursprogramma hebben wel een zekere uitdaging, zeker als je je realiseert dat er specialisten naar luisteren. Ik zal een paar karakteristieken geven. Om te beginnen van het eerste stukje.

Valse is een van de zes stukjes uit *Six Petites Pieces Op. 32* van Fernando Sor (1778 - 1839). Sor's muziek is vaak melodieus met een mindere nadruk op virtuositeit zoals bij Giuliani en Carulli. Dat wil niet zeggen dat virtuositeit ontbreekt, het is meer dat complexiteit en snelheid in dienst staan van de melodie. Dit maakt bijvoorbeeld zijn *Etudes* aantrekkelijker om te spelen dan die van Carcassi of Giuliani.

Ik vond de *Valse* jaren geleden in een verzameling van Sor stukjes. De notatie was in 3/4 maat, en dat zag er een stukje rustiger uit dan de 3/8 notatie van het origineel. Op deze manier kwam het stuk in mijn verzameling terecht en kun je het ook op de DOS Amigos Homepage vinden.

De titel *Valse* roept direct een discussie op: met welk tempo ga je dat spelen? Als een trage Engelse Wals of als een wervelende Weense Wals?

In eerste instantie probeerde ik het laatste omdat ik het lichtvoetig en elegant wilde spelen. Met als direct nadeel dat de loopjes met de zestienden lastig te spelen waren. Daarom had ik bijvoorbeeld voor het loopje in maat 6 een trucje om het loopje als een "afwikkelarpeggio" te spelen teneinde het tempo te halen. Een constructie die erg lastig is om nauwkeurig te spelen. Ook de legato loopjes uit bijvoorbeeld de maten 37 en 38 waren lastig strak te krijgen.

Wat was hierbij mijn vergissing? Wel, dat elegantie het gevolg is van snelheid. Het is echter ook mogelijk om wat langzamer elegant te spelen, door de juiste nadruk en slim gebruik van bijvoorbeeld staccato's.

Een lager tempo is het meest effectief in de E-majeur hoekdelen. Hiermee kan ik de melodie mooi legato spelen en een tikkeltje dynamiek aanbrengen. Als contrast kies ik het tempo in het E-mineur middendeel iets hoger, maar niet zo hoog dat de zestiende loopjes mislopen.

7-3-2013 Kies je Stuk: Capriccio Nr. 2

Capriccio Nr. 2 van Luigi Legnani (1790 - 1877) komt uit *32 Capriccios Op. 20*, een werk dat Legnani ongetwijfeld schreef in navolging van de 24 Capriccios voor viool van zijn vriend en muzikale partner Niccolò Paganini. De *Capriccios* vormen een verkenning van alle toonaarden, ook degenen die op de gitaar wat minder goed liggen.

De toonaard van *Capriccio Nr. 2* is E-mineur, dus dat valt voor de gitaar wel mee. Ik kwam het stuk jaren geleden voor het eerst tegen in *The Classical Guitar* van Noad, maar toentertijd leek het me door de hogere posities en de syncopen in de melodie nog te moeilijk. Die indruk werd nog bevestigd door de razendsnelle uitvoering van Eduardo Fernandez die op een van mijn eerste gitaar CDs stond. Die kocht ik toen ik mijn eerste CD speler aanschafte, een moment dat de teloorgang van mijn LP verzameling aankondigde.

Na het beluisteren van een fraaie uitvoering van Legnani's *Capriccios* door Raphaella Smits raakte ik toch gecharmeerd van een aantal stukjes, waaronder deze Nr. 2. Toch bleef er iets van de huiver van vele jaren geleden hangen.

Capriccio Nr. 2 staat in 2/4 maat. Bij veel stukken vormt de baslijn een duidelijk gegeven voor de maat, maar in dit stuk wijkt Legnani van die regel af. Juist onder een syncope in de melodie ontbreekt de "leiding" van een basnoot op de eerste tel. Da's dus oppassen geblazen!

De maten 11-17 en 25-28 vormen een verraderlijk valkuiltje voor het tempo, er zit een arpeggiopatroon in dat je steeds verleidt tot versnellen. En dat is nu net niet slim in dit stukje. Bij maat 34 – 36 krijg je het idee dat je op een skischans zit met de beweging van de twaalfde naar de eerste fret. Ook hier oppassen voor de Tweede Wet van Newton! Al met al genoeg uitdaginkjes om dit een concoursstuk te maken.

Technisch kan ik alles pakken, alleen aan de flow en de rust moet ik nog duidelijk werken.

7-3-2013 Kies je Stuk: Opal

Met *Opal* uit *Halbedelsteine, vier Klangstudien* van Marlo Strauss kom ik in de moderne tijd terecht. Op zich speel ik bijna geen hedendaagse muziek, maar dit stuk heeft een leuk verhaal.

Ik speel weleens op de Open Guitar Stage van Kulturhaus NIHZ in Nordhorn en kom daar vaak met kleine themaconcertjes rond muziek van Renaissance tot en met Romantiek. De moderne tijd sla ik stevast over. Bobby Rootveld, de directeur van Kulturhaus NIHZ voelde

dat een beetje als gemis, want in zijn optiek is er aan hedendaagse muziek ook veel te genieten. Zodoende kwam hij met *Halbedelsteine* op de proppen, modern, maar niet al te zeer. En inderdaad, drie van de vier stukjes motiveerden mij tot spelen.

Opal moet het hebben van atmosfeer. De hoekdelen zijn opgebouwd rond flageoletpassages en een ijle melodie. Dit vraagt om klankvariatie en bescheiden dynamiek. Het middendeel is een mix van swing en arpeggio, hierin moet je een sterk contrast zoeken, een hoger tempo en grote dynamische verschillen.

Het middendeel is opletten geblazen omdat het arpeggiopatroon switcht tussen een enkele duimaanslag en een dubbele. Enige nadruk op de dubbele aanslag kan helpen. En pas op bij de flageolet in de laatste maat, de harmonische van E en B moeten veel luider zijn dan de lage E-snaar die meeklinkt.

Ik heb het idee dat dit stuk ook voor mij als speler een mooi rustmoment is na de hectiek van *Capriccio Nr. 2*.

7-3-2013 Kies je Stuk: Ommagio a Caturla

Het laatste stuk is een (kleine) compositie van een van de meest bekende hedendaagse componisten voor gitaar, Leo Brouwer. Jaren geleden waren zijn eerste set van vijf *Estudios Sencillos* mijn eerste kennismaking met modern klassieke gitaarmuziek. Ik was gecharmeerd van de licht moderne klanken, ondanks het feit dat ik geen hartstochtelijk liefhebber van hedendaagse klassieke gitaarmuziek ben.

Vele jaren later is Brouwer steeds meer avantgardistisch geworden (het kan natuurlijk ook zijn dat de algemene avant-garde op zijn retour is) en daardoor kwam hij ook verder van mijn bed te staan. Juist daarom waren zijn *Estudios Sencillos Nuevos* een verrassing voor mij. Het zijn tien sfeertekeningen in de vorm van hommages aan diverse componisten zoals Debussy, Barrios, Villa-Lobos en Tarrega. Op zich zegt dat weinig, want in veel gevallen zijn de stukken gewoon *Hommagios a Leo Brouwer*. Het is wel leuk dat er heel herkenbare fragmenten in zitten die ook in zijn grotere werken voorkomen. Of een slim geval van *copy and paste*? Hoe dan ook, ik heb

Hoe dan ook, zijn *Ommagio a Caturla* (de Cubaanse componist Alejandro Garcia Caturla) bleek erg geschikt als afsluiter van het concoursprogramma. Caturla integreerde in het begin van de twintigste eeuw afro-Cubaanse ritmes in zijn "klassieke" composities en Brouwer doet in deze *Estudio* hetzelfde.

Het stuk bevat drie secties in 4/4 maat en twee in 5/8 maat. De 4/4 maatsecties hebben ieder een eigen ritmepatroon dat een grappige swing aan het stuk geeft. Het is een mooi stuk om te spelen met dynamiek en klank, vooral in de 5/8 secties kun je een flink fortissimo maken. Omdat het zo ontzettend kort is, speel ik er zelf een Da Capo achteraan.

Technisch valt dit stuk mee, alle effort gaat in de swing en de sfeer zitten.

20-3-2013 Oefenen op Les

Geheel tegen mijn gewoonte in hou ik het aardig vol om me op de concoursstukjes te concentreren, ik laat me relatief weinig afleiden door andere stukken. Dat maakt de gitaarles misschien wat saai op den duur. Aan de andere kant is een gedegen voorbereiding nodig, zoals je op de eerste bladzijden van *Pumping Nylon* ziet staan: *Failing to Prepare is Peparing to Fail*.

Deze keer ging ik op gitaarles droog oefenen: aankondigen en spelen met de stopwatch erbij. Het is raar, maar als je de klok hoort tikken, ook al is het maar in gedachten, dan voel je een hete adem in je nek die je spel nadelig beïnvloedt. *Valse* ging te snel en met hakkeltjes, *Capriccio* werd een struikelpartijtje in de aanloop naar de een na laatste frase en pas bij *Opal* keerde de rust een beetje weer. *Ommagio a Caturla* verliep bevredigend, ook al kon het tempo wat hoger.

Ik voelde duidelijk dat ik meer moeite moest doen, de extra inspanning was te vergelijken met mezelf opnemen op de Tascam.

Een nuttige oefening, maar niet al te hoopgevend. De eerste twee stukken speel ik blijkbaar nog niet concours-proof. Bovendien bleek het programma wat aan de lange kant, net meer dan acht minuten. Ik moet dus eigenlijk een stukje schrappen om wat minder kans te lopen om op tijd te worden gediskwalificeerd. Dat zal dan *Ommagio a Caturla* moeten worden, dat zegt muzikaal het minste.

24-3-2013 Voorspelen bij de Gitaarkring

Vandaag hadden we de sessie van de Gitaarkring, een groepje gitaristen die voor elkaar solo spelen en samen een ensemblestuk instuderen, dat alles onder genot van een kopje koffie en onder een babbeltje.

Een mooie gelegenheid om de concoursstukken live te proberen, want juist dan komen de punten naar boven die je nog aan moet pakken. Maar het is tevens een confrontatie met jezelf, vind je de stukken al volwassen genoeg om mee te dingen?

We spelen op de Gitaarkring netjes achter elkaar op basis van wie er wil spelen doet dat, de volgorde is niet geregeld. Meestal speelt degene die er het snelst af wil zijn ook het eerste, dat hoort bij het spelletje tegen de zenuwen. Maar het is wel een bewuste keuze die je scherp stelt op de stukken.

Ik was een beetje te afwachtend, onder het mom van "op je beurt wachten" liet ik onbewust de spanning oplopen. Nu is dat wachten wel realistisch, want op het concours wordt de volgorde bepaald met loten, dus daar heb je geen invloed op.

Ik had mijn volgorde vastliggen, dus ik begon met *Valse*. Om te beginnen speelde ik een valse start. Tot opluchting van de toehoorders overigens, want omdat ik vaker voor publiek speel heb ik blijkbaar een zekere reputatie opgebouwd, dat ik me er niet zo druk om maak. Dat is maar schijn, en dat bleek nu. Ze bedoelden het niet kwaad, maar toch prikte me die opluchting een beetje.

Dat projecteerde zich in het stuk, althans in mijn beleving daarvan. Ik speelde netjes door maar voor mijn gevoel niet meer dan dat. Vooral in de loopjes met zestiende noten zaten slordigheidjes en het tempo was niet helemaal constant. De dynamiek ging wel goed.

Ik begon ietsje te enthousiast met *Capriccio Nr. 2* en dat wreekte zich in de vrije passage en de schuifakkoordjes van boven naar beneden. Het is met dit stuk heel lastig om niet van de berg af te rollen zonder continu de rem erop te houden. Ik bouwde daarbij warempel wat ergernis op omdat het stuk gewoon niet wilde lopen zoals ik gedacht had. Omdat het stuk zo kort is, bleek ik daar ook het volgende stuk nog last van te hebben.

Opal begon door de ergernis over *Capriccio* iets minder rustig dan de bedoeling was, maar ik bleek het stuk beter in de vingers te hebben dan ik dacht. De tempi bleven goed en tegen het einde van het stuk was ik weer gekalmeerd.

Zodoende speelde ik het laatste stuk *Ommagio a Caturla* feitelijk het beste. Tempo, swing en dynamiek zaten op de goede plek. Alleen jammer dat ik het stuk door de kans op tijdsoverschrijding al had geschrapt.

Ik had gemengde gevoelens over de try-out. Ik was een beetje teleurgesteld dat het niet super goed ging en daardoor kreeg ik een negatief deadline gevoel over het feit dat het concours over goed een maand plaatsvindt. Er is een duidelijk verschil tussen *ik heb nog een maand* en ik heb *nog maar een maand*. Goed, in die tijd zal ik vooral *Capriccio* op de rit moeten helpen.

25-3-2013 Gelegenhedsoptreden

Na de enigszins mislukte try-out van het concoursrepertoire op de Gitaarkring kwam er de volgende dag een gelegenheid om hier iets aan te doen.

Op deze dag hield Fred Rootveld zijn 65^e verjaardag en om dat te vieren had hij samen met zijn vrouw een prima etentje georganiseerd in Kulturhaus NIHZ in Nordhorn. Inderdaad, dat is de plek van talloze gitaarconcerten en de open gitaaravonden. En het toneel van het concours waar ik druk voor aan het oefenen ben.

Ik had geen gitaar bij me, alleen een gitaarboek met teksten en plaatjes dat ik voor Fred's pensionering had samengesteld.

Maar zijn zoon Bobby Rootveld had wel een gitaar beschikbaar, om precies te zijn een Stoss uit 1809 die nog in prima staat was. Een meevallertje dat hij bij de gitaarwinkel van Viertmann in Keulen had gekocht. Een mooie gelegenheid om wat stukjes van Fernando Sor, waaronder *Valse*, uit te proberen. Een raar idee dat die gitaar al bestond toen Sor zelf nog leefde!

Dat ging goed, ook al was het even wennen op dat kleine toetsje. Ik kan me voorstellen waarom sommige stukken uit die tijd door de vingerstrekken onspeelbaar zijn, de mensuur scheelt is minder dan de moderne gitaar!

Toon, een van de feestgangers, had zijn steelstring bij zich, zodat we vrolijke en goed gespeelde live-achtergrondmuziek kregen die iedereen bij een aantal nummers tot meezingen aanmoedigde.

Op gegeven moment geeft hij mij de gitaar met de opmerking: “even pauze!” Mooie gelegenheid voor *Classics on the Steelstring*, ik had toch dat boek bij me! Een mooie gelegenheid om wat leuke stukjes te spelen en het zelfvertrouwen een beetje terug te pakken!

31-3-2013 Proefopnamen

Tijd voor een paar proefopnamen, ik heb net nieuwe oplaadbare batterijen voor mijn Tascammetje binnen.

Valse ging goed, *Opal* ook, maar *Capriccio* niet! Dat drommelse stuk! Ik heb twee plekken waarop ik eruit vlieg. Allereerst de cadens in de maten 29 – 31 en dan de skischans naar beneden in de maten 34 – 36.

Na een paar pogingen met steeds dezelfde valkuil heb ik het voor vandaag maar opgegeven, want ik werd er helemaal gek van. Ik moet wat raad hebben over de omgang met die plekken. En vooral hoe je voorkomt dat je ze in je hoofd opslaat als struikelblok. Zeker die cadens, die mag nou net een rustpunt worden in het verder best wel drukke stuk.

2-4-2013 Crisisoverleg

Tijd voor crisisoverleg op de gitaarles, wat te doen met die struikelplek in *Capriccio 2*?

Zoals zo vaak is dit ook weer een kwestie van voorbereiden. Op het moment van een aanslag heb je de volgende beweging al in gang gezet, zodat je er niets meer aan kunt doen. Je hersenen hebben het signaal al gestuurd en als je dat toch probeert te wijzigen raak je in strijd.

De truc is nu bij iedere aanslag uitzoeken welke beweging al gemaakt had moeten zijn voor de volgende aanslag. Zodoende bereid je de beweging beter voor. En dat bleek te werken, alleen moet je de mindset nog vasthouden, dat de volgende beweging niet als verrassing mag komen.

Met die basis kon ik beter verder oefenen. Tijd voor het volgende probleem: steeds maar weer herhalen van het vaste setje stukken levert op gegeven moment niets anders op dan verveling. En dat kost je concentratie en introduceert slordigheidsfoutjes.

Oplossing daarvoor is dezelfde als vorig jaar: Even zinnen verzetten. Volgende keer pak ik een Nocturne van Mertz op en deze week oefen ik alleen de probleempassages.

15-4-2013 Tournee in Duitsland

Ik heb de afgelopen week even helemaal de teugel laten vieren, want de upgrade van de DOS Amigos Homepage stond op de rol. Hoofdzakelijk een verbetering van de toegankelijkheid en een verandering van de structuur, zodat ik minder werk heb bij grote documenten zoals de verslagen van de gitaarfestivals, en ;-) deze blog over het concours!

Ik heb me voorbereid op de Open Gitaaravond, vandaag in Nordhorn. Het is altijd lastig om wat repertoire te zoeken in tijden dat je compleet gefocust bent op ander repertoire, in dit geval het concoursprogramma. Toch vond ik nog wat extra's in de vorm van L'Amusement *Op. 10 van Carcassi* en de eerder voorbereide *Nocturne* van Mertz.

Amusement Op. 10 van Carcassi is een grappige verzameling kleine stukjes die op het laatste stuk na tot het redelijk gemakkelijke repertoire behoren, althans in mijn optiek. Een leuke afwisseling voor Carcassi's *Etudes Progressives Op. 60*, verreweg zijn meest bekende werk.

Van het concoursrepertoire nam ik *Valse* van Sor en *Opal* van Marlon Strauss mee.

Zo'n voorspeelavond is een mooie gelegenheid om de zenuwen te testen. Het publiek is wat groter dat bij de Gitaarkring, en je zit in een toneelsetting met licht en al. Ik moest even wachten tot na de pauze, maar ik merkte al snel een verhoogde paraatheid in mijn lijf. Dat is een soort voorbereidende achtergrondspanning voor het optreden zelf.

In de pauze kon ik stemmen en even een paar passages oefenen. Niemand let dan op je, en dat merk je. Althans, dat merk je pas als iedereen wel op je let.

Ik was mijn briefje met aankondiging in het Duits vergeten, dus dat werd improviseren. Ik ben blij dat ik de aankondiging op het concours in het Engels kan doen! Mijn stem wilde voor mijn idee niet goed mee, een duidelijk teken van spanning.

Valse liep door en liep netjes. Ik slaagde erin om fouten en onnauwkeurigheden naast me neer te leggen en gewoon door te spelen. Ik concentreerde me op het rust nemen waar dat kon.

De stukjes uit *Amusement Op. 10* van Carcassi –*Allegretto*, *Rondo* en *Valse*– had ik nog nooit voor publiek gespeeld en ik had betrekkelijk weinig voorbereidingstijd daarvoor. Hierbij merkte ik het effect dat je hartslag een soort klok is voor je tempo, hogere hartslag – hogere tempi. Gelukkig had ik dat op tijd in de gaten, ik merkte dat ik een kritisch tempo naderde en trok aan de rem. Blijkbaar is dit effect bij minder routine hinderlijker.

Opal ging goed, op de eerste maat van het *mosso* gedeelte na, daar kreeg ik net de Bes niet te pakken. Ik verloor de gang echter niet en bleef gewoon doorstomen in de herhaling. Dit stuk lukte uiteindelijk het beste.

Het lastigste tijdens dit optreden bleken de aankondigingen. Dat zoeken naar woorden leidt toch een beetje af. Gelukkig nam ik deze keer meer tijd om me op de stukken te concentreren.

Reacties uit het publiek waren positief. Het bleek dat het ademen in de muziek en de dynamiek me aardig gelukt waren. Reactie van de specialisten, het eerste en het laatste stuk waren het meest geschikt voor het concours. Laat dat nou net het geval zijn!

Die reacties vond ik fijn, want ik vind het moeilijk om te beoordelen hoe mijn spel overkomt. Ik blijf een beetje gematigd in mijn indruk van mezelf en de reacties bevestigen dat ik iets optimistischer mag zijn!

Al met al een goede repetitie voor 't concours.

17-4-2013 Hoe speel je in?

Vandaag op les een discussie over het inspelen vlak voor het concours. Wat ga je daar nu precies doen om je voor te bereiden op een topprestatie? Bij mijn concours is die inspeeltijd trouwens niet eens zo veel langer dan de speeltijd, ik dacht een kwartier.

Een paar opties:

- Alle stukken nog even herhalen.
- Alleen de moeilijke passages doornemen.
- Losse fragmentjes pakken.
- De stukken die dat het meest nodig hebben op half tempo heel geconcentreerd doorspelen.
- Een etude of oefenpatroon gebruiken om je handen warm te spelen.
- 7 kilo bananen eten.
- Een paar repen chocola of pakjes druivensuiker naar binnen werken.

Ik heb zelf gemerkt dat je met optie 1 dik de kans loopt dat je je kruit verschiet voordat je echt aan de bak moet. Als het je niet goed af gaat, ben je gedemoraliseerd of overgemotiveerd. Als het heel goed gaat, moet je weer oppassen dat je jezelf tijdens het concours niet gaat ergeren als het minder blijkt te gaan. Een dergelijk effect merkte in bij mijn laatste voorspeel oefening.

Alleen moeilijke passages doornemen gaat alleen maar helpen als je er geruster van wordt. De vraag is of dat lukt, als passages op de dag van het concours nog steeds niet goed lukken, kun je beter roeien met de riemen die je hebt en er geen extra mislukkingen bij maken.

Als je losse fragmentjes pakt, kom de vraag van welke dat moeten zijn. Niet de moeilijke passages, daar hebben we het net over gehad. Als ik losse fragmentjes moest kiezen, koos ik het begin, fragmenten op overgangen van stemming en de rustmomenten. Vooral het begin van een stuk is een duidelijke stap, die je kunt repeteren in de zin van concentratie, ontspannen, ademhalen en start. En als je je bewust bent van rustmomenten, kun je even ademhalen. Dat zou fijn zijn voor mij, want ik ben geneigd te weinig rust te nemen.

Een van de stukken heel langzaam en bewust doorspelen, leek me eerst een aardige oplossing. *Capriccio 2* van Legnani zou daar een kandidaat voor zijn, want dat stuk loopt het snelste. Op dit moment lijkt me dat een voordeel om bewust gas terug te nemen ondanks de al opgelopen spanning die het tempo normaal gesproken opdrijft. Ik weet nog van vorig jaar, dat het hart me al bij het inspelen in de keel klopte. ;-) Uiteraard moet je in het concours wel terugschakelen naar je beoogde tempo.

Een *Etude* of oefenpatroon spelen om warm te draaien is ook een goed idee om je te concentreren op het spelen an sich. Alleen had ik vorig jaar de pech, dat de Etude die ik wilde spelen een concoursstuk van een andere deelnemer was. Toen heb ik hem maar weggelegd en de fout gemaakt om de stukjes nog maar een keer te herhalen.

7 kilo bananen is wel erg veel. Er schijnt bewezen te zijn dat deze portie nodig is om te profiteren van het gunstige effect van bananen op je prestaties. Misschien neem ik er eentje. Wel handen wassen na die tijd!

Chocola of druivensuiker activeren je spieren. Een snoepje voor die tijd is nooit weg, maar maak het niet te gek!

Ik zal een paar opties eerst maar eens thuis droog oefenen, en wel de losse fragmenten, het langzaam bewust spelen en de etude.

23-4-2013 Loden Laatstjes

We zitten zo langzamerhand in de week van het festival. Het is raar, maar hoe langer ik met het concoursmateriaal bezig ben, hoe meer het me tegenstaat. Het valt me moeilijk om concentratie op te brengen. En dan mislukken dingen die eerst wel goed gingen. Niet goed voor het moreel!

Je zou haast zeggen dat het concours een week te laat valt. Of heb je dat steeds, dat je vlak van tevoren niet meer weet wat je nog kunt verbeteren?

Ik denk dat ik klaar ben, dit is het en er komt niks meer bij. Alles wat ik moet doen is consolideren, dat ik er in ieder geval uit krijg wat ik er nu mee kan. Ik heb de gitaar opgepoetst, nieuwe snaren erop gezet en nu moet het gewoon gebeuren.

Ik heb ook niet zo veel tijd meer voor oefensessies, donderdagavond festival, vrijdag ook en zaterdag is het concours. Vrijdag zit Kulturhaus NIHZ tjokvol met repeterende concoursdeelnemers voor categorie 1, dus of ik dan nog een plekje vind voor een beetje oefenen...

Ik moet het er maar mee doen, zo dacht ik althans voordat ik op gitaarles kwam.

Aldaar speelde ik echter toch het repertoire op verzoek weer door. "Even doorzetten", was het commentaar, "als je nu de teugels laat vieren, gooi je een deel van je voorbereiding weg!"

Daar zit wat in. Zodoende vond ik weer een paar puntjes die ik aan kan scherpen, waarbij ik meer rust kan nemen en waarbij een klein vibrato het effect verhoogt.

Ik hoef het alleen maar te onthouden!

25-4-2013 Blues in je Lijf

Je hebt van die ochtenden dat je uit bed komt met het gevoel: "ik kruip er maar weer in." Ik voelde me zo opgefokt als wat en kon er geen vinger op leggen waardoor dat kwam.

Heeft het met het concours te maken? Ben ik nu al zenuwachtig? Zou kunnen, want de "generale repetitie" gisteravond was een ramp. Ik kon er de kop niet bij houden en was haast bang om de fouten die ik daarbij maakte te onthouden. Geen lekker vooruitzicht voor een optreden onder spanning waarbij er onwillekeurige reacties opduiken.

Ik had werkelijk de blues. Ik dacht er zelfs over om me maar terug te trekken, de vraag "waar doe ik het eigenlijk voor?" drong zich overduidelijk op, gevolgd door een door mijn stemming van dat moment ingegeven gedachte: "waarom doe ik mezelf dat aan?" Al met al een motivatie van likmevestje en ik kreeg er knallende koppijn van.

Kortom, mijn moreel zat wat aan de lage kant. Tijd om de doelstelling van deze oefening te herhalen: “Ik wil die stukken in concourszetting spelen en zo mooi mogelijk tot een goed eind brengen. In de prijzen vallen is wat dat betreft secundair, daar kan ik zelf weinig aan doen, want die beslissing ligt elders.”

Zo, dat voorkomt in ieder geval teleurstelling, alhoewel het me vorig jaar niet vrijwaarde van over-optimisme.

Ik fiets als het even kan altijd naar mijn werk, dus greep ik de gelegenheid aan om de stukken zonder gitaar voor me uit te neuriën en daarbij de partij te visualiseren. Voordeel daarbij is, dat je jezelf bewust wordt van de ademhaling van het stuk. *Valse* was wat dat betreft geen probleem en *Opal* ook niet. Bij *Capriccio* bleek dat mijn indruk van de melodie anders was dan uit de partij bleek.

Verrassend, bij nadere inspectie bleek dat er een merkwaardige asymmetrie in de compositie zat, de eerste frase was bijvoorbeeld langer dan de tweede. Dat wordt dus een beetje opletten.

Toch, na deze oefening in de frisse buitenlucht kalmeerde ik een beetje, net alsof de muziek weer een beetje onder controle was. Hopen dat deze stemming doorzet!

Toch wilde het die dag niet zo lukken. De blues bleef in mijn lijf hangen. Op het werk raakte de stemming ook bedrukt toen een collega onwel werd en naar de medische dienst werd gebracht. Het lijkt alsof zo'n spanning op de groep overslaat.

Ik ging iets eerder naar huis om naar Nordhorn te gaan, dit jaar was er een welcome party voor het gitaarfestival. Gelukkig kon mijn vrouw me voor die tijd een beetje balanceren met haar kristaltherapie, want ik voelde me alsof mijn zonnevlecht op springen stond. En inderdaad, er zat een blokkade.

Mooi dat de welcome party een prettig weerzien met een aantal bekenden en een relaxte happening werd!

26-4-2013 Nordhorn Dag 1

De eerste dag van het Gitaarfestival Nordhorn had ik mijn gitaar bij me. Maar zij is de koffer niet uit geweest. Er waren voldoende activiteiten, met name de voorrondes van het concours voor de professionals, en er was genoeg te doen achter de schermen. Ontbijt en avondeten voor 35 bezoekers en wat extra gasten, da's een hele onderneming met het maken van het eten en het regelen van de afwas. Dat waren heel wat wandelingetjes tussen de keuken op de eerste verdieping en de eetruimte in het keldervertrek!

Dus deze dag waren anderen –met name de concourskandidaten- zenuwachtiger dan ik! Zodoende raakte ik de blues van gisteren een beetje kwijt en bij het prachtige concert van Zoran Dukic die avond was ik eindelijk weer lekker ontspannen.

27-4-2013 Aan de Bak!

Daar is ie dan, de dag van het amateurconcours. Dat besef voel ik de hele ochtend al rond mijn middenrif. Maar goed, je moet er mee door. Dus pak ik mijn gitaar en de andere spullen in de achterbak en rij ik op tijd naar Nordhorn.

De eerste ronde van het proficoncours was al geweest, dus is er ruimte om ongestoord een gitaar te pakken. In de concertzaal kan ik rustig stemmen en even wat warm draaien met niemendalletjes.

Dat is snel gebeurd, dus wordt het tijd voor een kop koffie. Bij de bar ontwaar ik de demonstratiestand van de gitaarbouwster Frederieke Lindscheid en ik denk: "laat ik eens wat uitproberen."

Er staan mooie gitaren met zowel ceder als fichten bovenblad, goed gebouwd, strak van ontwerp en verbazend licht van gewicht.

Ik speel er een goede twintig minuten op, ik haal het concoursrepertoire noge even op en speel nog een paar andere stukken die ik toevallig uit het hoofd ken. Het is wel even wennen met snaarafstand (en inderdaad, een van de gitaren is op verzoek van de klant met een smalle hals gebouwd), maar het is even lekker spelen!

Daar is de aankondiging van de workshop podiumpresentatie van Klaus Rentzel. Dat blijkt een goede voorbereiding. Podiumpresentatie is een belangrijk begin voor een optreden, want het eerste contact met het publiek maakt veel uit voor hoe je op het podium zit. Met een paar eenvoudige oefeningen laat hij zien hoe je in je lijf kunt komen voor de ontspanning en de ademhaling, en je contact maakt met het publiek zodat er een goede sfeer ontstaat om te spelen.

Die oefeningen hebben effect, ik voelde me een stuk rustiger. Totdat opeens blijkt dat het tegen twaalven loopt! Ik had een andere tijd in mijn hoofd, dus het begin van het concours komt me als een verrassing. Even paniek! Ik haal snel mijn gitaar uit de koffer, even stemmen en dan wachten op het inspelen.

Aan de ene kant is dit een goed begin, want ik had al die tijd geen tijd gehad voor zenuwen. Aan de andere kant stroomt de adrenaline ook gelijk door mijn lijf!

Ik kan bij het inspelen de verleiding redelijk weerstaan om alleen de moeilijke passages door te nemen. Dat helpt vijf minuten van tevoren ook nauwelijks. In plaats daarvan doe ik de oefeningen van de workshop, lijf losmaken, ademhaling verdiepen, een paar mooie tonen maken en verder eigenlijk niks. Toch raak je de spanning niet helemaal kwijt.

De inspeeltijd was zo om. Op het moment dat ze me ophalen, klopt het hart me in de keel. NU!

Ik ga dezelfde gang als de concourskandidaten van gisteren. Langs open haard en de gong voor de voorstelling naar het toneel. Ik let op het afstapje en stel me voor. Mooi, mijn stem doet het (ik heb niet voor niks een jaar logopedie gehad). De aankondiging is luid en duidelijk, maar de kwinkslag rond Paganini en Legnani komt niet helemaal over. Volgende keer ook de grapjes een beetje voorbereiden!

Ik ga zitten en stem de gitaar. Ik neem de tijd en check de samenklanken even. Eigenlijk heel simpel, het zijn een paar akkoordjes: C, G, Am, G (lage snaren), F en E. Na een paar kleine correcties haal ik adem en visualiseer het tempo.

Valse van Fernando Sor. Ik heb het gevoel dat ik steeds trager word, maar de zestiende loopjes willen desondanks lukken. Ik zet het middendeel ietsje stevig aan. Daardoor lijken de zestiende loopjes sneller dan ik dacht. Maar de dynamiek en de klankvariaties lukken!

Tijd voor de uitdaging, *Capriccio Nr. 2* van Legnani. Ook nu neem ik even een moment rust, want hier moet ik mijn tempo goed kiezen! Ik neem een gematigd tempo, want ik weet wel hoe dat gaat!

Ik passeer het eerste thema en loop tegen mijn eerste vingerzettingsconflict aan. Dat veroorzaakt een aarzeling, maar gelukkig kan ik me herstellen. Op naar de rustige cadens. Die gaat iets minder rustig dan ik wil, maar gelukkig weten mijn vingers de weg over de toets. Raar is dat, het lijkt dan even alsof ik op mezelf achterloop. Nu de skischans naar beneden. Ik rem stevig, maar toch lijkt het net alsof ik naar beneden suis. Gelukkig geeft het laatste deel de gelegenheid om af te remmen en uit te blazen. De laatste maten zijn weer netjes *a tempo primo*.

Helemaal tevreden ben ik niet en de stroop in mijn vingers en armen lijkt nog dikker geworden. Loslaten, jongen!

Geen tijd voor mopperen, het laatste stuk *Opal* is aan de beurt. Ik weet de boventonen goed te treffen. Dit stuk kalmeert me. Net alsof ik kristaltherapie op afstand krijg (het werk heet dan ook *Halbedelsteine*).

Het middendeel *piu mosso* gaat iets sneller dan ik oorspronkelijk in gedachten heb. Mooi, ik weet de bes en de extra duimaanslag in de tweede herhaling goed te pakken. Na het *slightly rocking* gedeelte heb ik weer rust en daarom lukken de vibrato's en het slotakkoord met de flageoletten.

Het blijft even stil voor het applaus en dat is bij het laatste stuk een goed teken, ik hoor zelfs iemand verzuchten: "Wat een mooi stuk!" Ik sta op, buig en voel een combinatie van opluchting en blijdschap dat ik de eindstreep zonder verschrikkelijke uitglijers heb gehaald. Toch heb ik geen idee over de kwaliteit van mijn optreden. Ik geef mezelf geen hoge notering, want er gingen toch een paar dingetjes niet helemaal goed. Maar goed, de race is gelopen en nu ga ik even lekker uitrusten.

De tijd verstrijkt en ik blijf onzeker over het resultaat. "Ik hoorde dat je een goed concours hebt gespeeld", merkt mijn masterclassleraar Stefan Grasse terloops op. Wel, ik ben blij dat te horen, maar wat het resultaat daarvan is, moet nog blijken.

Halfacht 's avonds: het moment van de waarheid. Ik probeer niet van tevoren in te schatten hoe ik eruit kom, want dat werkt gewoon niet, ik heb de race gelopen en de jury maakt uit of de sprongen fraai waren.

Bobby Rootveld komt op en kondigt de volgorde af. "De vierde plaats is voor mevrouw Cuvee!"

Applaus en de uitreiking van een mooi gitaarpakket, met onder andere twee pakjes Savarez. Praktisch. De jury leest het rapport voor met handige tips om de uitvoering van de stukken te verbeteren.

"Mooi," denk ik, "ik zit in ieder geval op het niveau van vorig jaar!"

Bobby gaat verder. “De derde plaats is voor Agnes Mika!”

Vorig jaar was zij de winnaar, maar nu bleek haar (veel moeilijkere) stuk (je raadt het al, van een *Prelude* van Bach) een hinderpaal, dat had ze me na het concours al verteld. “In ieder geval tweede plaats!” denk ik blij.

“De tweede plaats is voor Nandini Sudhir!”

Onze internationale kandidate uit India en een belofte voor de toekomst! Ze mocht met haar zestien jaar net meedoen en kwam met *Romanze* uit de *Sonata in A* van Paganini. Een ontzettend aardig meisje met een passie voor de gitaar.

Dan begint zo langzamerhand het besef bij me te ontwaken. “Ik een eerste plaats? Hoe kan dat nou?”

Inderdaad, het is zo en onder enthousiast applaus loop ik naar voren in een roes van verbazing en blijdschap. Dit had ik echt niet verwacht! Ik neem felicitaties en de prijs in ontvangst. Ook een mooie prijs was het juryrapport, alle noten zaten op de goede plaats!

Ook dit jaar reageerden de mensen enthousiast, iets dat tekenend is voor de prettige sfeer van het Gitaarfestival Nordhorn. Dat pleziert me nog het meest, de gitaristen onder elkaar leven met elkaar mee, of je nu de eerste of de laatste plaats haalt. Maar ik was wel erg blij met de eerste!

Volgend jaar weer!